

19. Toivon ja epätoivon Palestiina

Näin Palestiina on pienentynyt vuosina 1946–2000. Kuva: Eliisa

Alatalo / Libero.

Arabeja ja Juutalaisia

- Alueella asunut vuosisatoja arabeja ja juutalaisia.
- 1800-luvulla voimistui **sionismi** □ Juutalaisia alkoi muuttaa Palestiinan alueelle.
- Palestiina kuului Turkin ottomaanien valtakuntaan ensimmäiseen maailmansotaan asti
- Balfourin julistus 1917: Iso-Britannian ristiriitainen lupaus juutalaisten omasta valtiosta Palestiinassa.
- Ensimmäisen maailmansodan jälkeen alueesta tuli Iso-Britannian **mandaattialue**.

Sionismi = tavoite perustaa juutalaisille oma valtio.
Mandaattialue = hallintoalue, joita mm. IB ja Ranska hallitsivat I Maailmansodan jälkeen Lähi-idässä.

Israelin valtion synty

- Vuonna 1947 alueet YK:n valvontaan.
- YK päätti alueen jakamisesta kahtia juutalaisten ja arabien valtioon.
- Maassa asui tuolloin 1,3 miljoonaa arabia ja 650 000 juutalaista
- Juutalaiset perustivat kuitenkin omavaltaisesti 1948 itsenäisen Israelin.
 - Ympäröivät arabimaat protestoivat ja julistivat sodan, jonka hävisivät.
 - Sodan seurauksena Israel sai paljon laajemman maa-alueen kuin oli suunniteltu.

Palestiinan pakolaisongelma

- Perustamissodan seurauksena alueelle syntyi pysyvä pakolaisongelma, kun 700 000 palestiinalaista pakeni kodeistaan.
- Israelia ympäröiviin arabimaihin syntyi suuria pakolaisleirejä, jotka ovat olleet hedelmällistä maaperää terrorismin synnylle.
- Palestiinalaisten vapautusjärjestö **PLO** perustettiin 1964.

Palestiina ja kylmä sota

- USA ja NL tunnustivat Israelin valtion.
- Israelin ja arabimaiden suhteista tuli selkeästi osa suurvaltapolitiikkaa.
- USA sekä länsimaat tukivat Israelia, kun taas NL oli arabimaiden puolella
- Uusi väkivallan kierre 2000-luvun alussa, joka jatkuu edelleen.
- Palestiinalaiset turvautuvat terrori-iskuihin ja Israel armeijaa.

Konfliktien ja sotien vuosikymmenet

- Kuuden päivän sota 1967
 - Israel laajentaa alueitaan, miehitti Gazan ja Länsirannan.
 - Israel alkaa perustaa juutalaissiirtokuntia miehitykselle palestiinalaisalueille.
- Jom Kippur -sota 1973
 - öljy maailmanpoliittisena painostuskeinona
- Palestiinalaisten intifadat eli kansannousut (1987 ja 2000)
- Gazan sodat 2008 ja 2014
- Israel sotiin myös Libanonissa (1982 ja 2006)
 - vihollisuudet Hizbollahin kanssa

Palestiinalaisten keskinäiset erimielisyydet

- Palestiinalaisilla myös keskinäisiä yhteenottoja esim. kesällä 2007:
 - Gazassa valtaa pitää **Hamas**, jota Israel ja monet länsivallat pitävät terroristijärjestönä.
 - Länsirannalla valtaa pitää puolestaan **Fatah**, palestiinalaisten rauhanomainen poliittinen puolue.
- Hamas ja Fatah lähentyivät alkuvuodesta 2014 ja sopivat Palestiinan yhteishallinnosta.

Rauhanpyrkimyksiä

- Camp Davidin rauhansopimus 1979
- Oslon rauhanprosessin (1993) ansiosta Israel ja Palestiina tunnustivat toisensa ja sopivat palestiinalaisalueiden itsehallinnosta.
 - Jasser Arafat itsehallinnon johtajaksi.
 - Monta asiaa jäi kuitenkin sopimatta, mikä turhautti palestiinalaisia ja levottomuudet jatkuivat (uusi intifada 2000).

Lähteet

[Kuva 1](#)

[Kuva 2](#)

[Kuva 3](#)

[Kuva 4](#)

[Kuva 5](#)